

dum processerint mente pacifica, inter ipsos quoque gladios non suam, sed NB. pacis gloriam cogitantes.

Unum te monere debeo, amice Lector! quod rædii ac confusionis vitandæ causâ subnexuri sumus, Cap. V. Diplomata Pontificia, aliaque & adeo Alphabeticis literis ac numeris distincta per contextum te remissuri, ut quid statuendum sit maximè quoad substantialia controversiæ, de qua agitur, commodius discernere possis. Cætera ut plenior fidem inveniant suis locis, authenticis testimoniis, muniemus.

C A P U T I.

Ostenditur ex legitimis documentis: Quid circa emptionem, ac venditionem Parthenonis Achatiani actum sit, ejusdemque possessionem contrigerit?

I. **C**ontentiones quædam ortæ fuerant inter Moniales ad S. Achatium; quas dum ex commissione Reverendissimi Domini Vicarii Generalis (ut praxis obtinet in Monasteriis Ordinario subjectis) deputati Commissarii Reverendissimi Domini Gropper, Metropolitanæ ædis Canonicus, & respectivè Scholasticus ad S. Gerconem; item Conradus Wippermann, Decanus ad S. Severinum, & Præpositus Susatensis tentatis

tatis variis mediis consopire non possent; suadent Monialibus, ut ab invicem secedentes ad alia commigrent Monasteria, suo PP. S. J. quibus ante menses paucos ædes Monasterio S. Achatii contiguæ obvenerant, divendito. Placuit consilium monialibus ex eo præterea capite, quòd ære alieno premerentur: & re utrimque deliberatâ concipitur libellus supplex ad Ordinarium, & Sedem Apostolicam: petiturque vendendi Monasterii licentia, his tamen sub conditionibus: 1. Ut unicuique Moniali suam liceat auferre secum suppellectilem, ac peculium. 2. Reditus Monasterii dividantur ita: Ut quinque velatis partes duæ, tertia verò reliqua quatuor, tot enim erant, non velatis cederent. 3. Eodem venditi Monasterii pretium divideretur modo. 4. Omnia approbarentur, ac confirmarentur ab Ordinario & Sede Apostolica. 5. Professione nova in aliis Monasteriis, in quæ emigraturæ essent, non gravarentur.

Cùm libellus hic omnium omninò Monialium manu subscriptus adjecta informatione à RR. DD. Commissariis ad Ordinarium ac Sedem Apostolicam devenisset: Gregorius XIII. Pontifex Maximus assensit, & petitam licentiam impertitus est 30 Martii, Anno Christi MDLXXXII. Pontificatus sui anno

II.
Pontifex dat facultatem, constituit Commissarios, & contractum initum habet ratum.

anno 10. V. Bull. *Exponi siquidem*, c. 5. lit. A. Obtento diplomate hoc, & simul binis aliis brevibus, in quibus cum RR. DD. Groppero ac Wippermanno dabatur immediata, quæ Commissariis Apostolicis in negotio hoc assistendi, illudque exequendi facultas: tùm hi ipsi Domini animabantur à Pontifice, ut translationem Monasterii S. Achat. ad PP. Soc. apud Senatum Coloniensem & quoscunque alios nomine Pontificio viribus omnibus tuerentur (V. C. 5. Lit. B. & C.) Dicti Domini ad contractum ineundum cum Monialibus processere, & conventionem de pretio bis mille Imperialium factâ retulerunt denuò ad Apostolicam Sedem eousque rem deductam esse: eodemque anno responsi loco expeditam sub plumbo acceperunt Bullam contractum initum rati habentem.

III.
Cur Pontifex Ordinarium non præterierit, & simul aliis executionem demandarit?

Et cur tandem Ordinarius pro executione Bullæ eisdem, qui à Pontifice constituti fuerant, subdelegarit?

Quoniam autem Archi-Episcopo Colonienfi suis amoribus tum implicito, nondum tamen hæretico tunc, nec Apostatæ, (V. infra C. 4.) omnibus tamen benè sentientibus suspecto, soliratione executionis non fidebat supremus Pastor; præterire eum in dignitate ac jurisdictione Archi-Episcopali adhuc constitutum sine nota non poterat; ei & Archi-Episcopo, simul Trevirensi, & Amerinensi Episcopo vices suas sub hac clausula demandavit: Ut vel simul, vel seorsim quisvis ex illis plenam haberet

po-

potestatem cum supra laudatis RR. DD. Commissariis Pontificiam Bullam exequendi (V. Cap. 5. litt. C.) Porro licet frigidè primùm rem tractaret Archi-Episcopus quia tamen & ipse aliàs Pontifici per RR. DD. Commissarios suggererat optimum fore & Monialibus & Patribus, si his justo pretio illarum Monasterium cederet, nec se jam, aut suspectum redderet iteratis Sanctissimi literis monitus, aut timeret sibi minùs consultum ac honorificum fore, si Trevirensis & Amerinensis vel simul, aut alter è duobus, aut etiam ipsi immediati duo Commissarii Pontificii, Gropperus ac Wippermannus, secundùm acceptam facultatem Ordinario neglecto ad executionem procederent: 7 Septembris, 1582. Bullæ Pontificiæ obsecutus, pro ejusdem executione etiam suo nomine facienda subdelegavit sæpè nominatos Commissarios; qui quà Commissarii Pontificii jam ante contractum totum, ut ex supra dictis liquet, confecerant, eodemque die misit illis diploma, quod V. C. 5. L. D.

Tandem ut finis toti negotio imponeretur, & Contractus Moniales inter & PP. S. J. initi executio in forma juris omni meliore modo promoveretur, 15 Septembris vocati sunt Patres S. J. accepturi possessionem. Aderant ibidem RR. DD. Gropperus & Wippermann,

IV.
Quomodo & quando à PP. Societ. capta possessio Monasterii Achatiani, Monialesque id deseruerint, & PP. intrarint?
quà

quà Commissarii in hac causa ex parte Pontificis, & Archi-Episcopi Colon. Item RR. DD. Sigilliferi major & minor, dein publicus Notarius cum testibus. Accedunt Moniales velatæ, & non velatæ omnes: proponitur illis publicè coram Notario cum testibus præsentè tenor Bullæ Pontificiæ; repetitur contractus jam antè initus, requiritur de nuò earum consensus. Cùmque omnes stipulata manu assensæ essent, juriq̃e omni in favorem PP. S. J. traditis clavibus renuntiâssent, à RR. Commissariis per Templum & Monasterium introducti Patres, & ità adepti possessionem numerârunt in præsentia omnium paulò antè memoratorum bis mille Imperiales: de quibus conventum fuerat. Dein cum Moniales divisa inter se ad normam præscriptam (V. hic n. 1.) suppellectile literisque censuum, & accepto, quòd cuiq̃e ex summa bis mille Imperialium numerata competeat, extulissent omnia, 17 Septembris omnes manè egressæ sunt, & Patres Soc. acceptis à Magistra clavibus intrârunt sine contradictione ulla, manseruntque domus ac templi sine ulla turbatione possessores ac incolæ jam ab annis centum quinquaginta.

V. Per transennam hic notari potest, quòd domus ac templum S. Achatii per vetustum ac ruinosum fuerit, & plus spatii

Brevis descriptio loci Achatiani Monasterii.

spatii
Gym
& ala
larè c
renu
somnia
etiann
Achatia
manè q
in Bulli
Temp
poris M
Dixi
conrad
ulla tut
vessel
noni loc
memoran
PP. Don
leam Le
gruenti
plenissim
Depositi
ab aliqu
venerifi
difficult
cinorum
ctu nul
initium
beralita
sæ Col
m. fere
collati

spatii non occupavit ac modò medietas
Gymnasii Tricoronati, sive pars areæ
& alæ à Columna B. Virgini immacu-
latè conceptæ anno 1730. reposita Sep-
tentrionem versus occupat, unde qui
somnia: Gymnasium totum injusto
etiamnum litulo à PP. Soc. possideri.
Achatianis vi ac fraudibus ereptum, im-
manè quantum hallucinatur. Pontifex
in Bullis suis vocat Monasterium cum
Templo Possessiunculam, historici tem-
poris Monasteriolum.

Dixi paulò antè: Intrâsse Patres sine
contradictione ulla, & mansisse sine
ulla turbatione jam à tanto tempore
possessores; ut nullum tamen cavilla-
tioni locum relinquam, fateor inprimis
remoram negotio voluisse injicere RR.
PP. Dominicanos: sed ut citrà nau-
seam Lectoris omnia demus loco con-
gruenti, accipiet is instructionem de hoc
plenissimam Cap. 3. §. 4. in Resp. ad
Depositionem 8. Deinde fateor insuper
ab aliquibus ex Amplissimo Senatu Co-
loniensi obmotas fuisse, alio ex capite
difficultates, scilicet: Hæreticorum vi-
cinorum, vel hæresi faventium insti-
tu nullibi in urbe sedem fixam sub
initium obrinere potuit Societas, à li-
beralitate RR. PP. Venerabilis Carthu-
siæ Coloniensis potissimum sustentata:
nec ferendum esse putabatur, ut sine
consensu Amplissimi Magistratûs Mo-

VI.

Qua ra-
tione oppo-
sitiõ ex par-
te Magistra-
tus sopita
in favorem
ac laudem
Societatis
cesserit?

nasterium aliquod occuparetur à novis
 hospitibus. Sed postquam non tantum
 binas Gregorius XIII. Pontifex, &
 alias ejusdem rogatu Augustissimus Ro-
 manorum Imperator Rudolphus in fa-
 vorem Societatis ad Senatum dederat:
 sed etiam Serenissimus ac Reverendissi-
 mus Ernestus, Bavarix Dux, Episco-
 pus, ac Princeps Leodiensis ea tempe-
 state Coloniae praesens nomine Cæsaris
 20 Septembris, anno 1582. per sub-
 missum D. Doctorem Fabritius Ampli-
 simo Magistratui, & postmodum in
 propria persona DD. Consulibus inten-
 tionem Cæsaris, ejusque promotionem
 commendasset; idemque duo Consi-
 liarii Serenissimi Ducis Juliacensis ex
 commissione & nomine suæ Serenitatis
 fecissent; & Reverendissimus demum
 Gropperus Sedis Apostolicæ hac in cau-
 sa Commissarius insigni oratione, in-
 tegra facilè hora, in favorem ac laudem
 Societatis differens totius rei ac facti
 seriem, suæque commissionis Aposto-
 licæ rationem coram Senatu exposuisset:
 post hæc, inquam, omnia res in Se-
 natu agitata, aliam faciem induit; &
 cum primis DD. Consules magnas Re-
 verendissimo Domino Groppero egere
 gratias pro tam bona informatione totius
 causæ. Dein 5. Octob. factum Senatus
 decretum de nullo Patribus Societatis
 ponendo obstaculo; quominus quieti

remanere possint Monasterii Achatiani incolæ, & in templo ejusdem publica Societatis ministeria peragere. Decretum hoc post meridiem eodem die duo Senatores nobis retulerunt cum adito: opportunum fore, ut, cùm in Dominicam proximam, videlicet 7 Octobris, incidere Dedicatio Templi S. Achatii; illo die aperiretur pro publicis & solemnibus functionibus templum: quod & factum cum tanto hominum affluxu: ut, cùm Consul tunc temporis primarius strenuus Dominus à Maes præ hominum multitudine templum ingredi non posset, is in ejus limine consistens, casuque videns P. Rectorem ad ædes contiguas stantem, ad eum ultrò gratulabundus accesserit, ac porrecta manu animi sui benevolentiam omnibus hominibus in conferta platea inspectantibus testatam esse voluerit. Porrò Missa insigni concentu musico decantata, similiter Vesperæ post prandium, quas hora 4. consecuta est concio germanica. Interfuerunt autem Officio Missæ, & postmodum prandio in Monasterii triclinio Reverendissimus D. Gropperus, Commissarius Apostolicus, Reverendissimus D. Swölgen, Decanus ad S. Andream, & Canonicus Metropolitanus., quasi primus fundator, cùm ab eo priores ædes consecuti essemus. RR. item Major & Minor Sigittifer:

dein Consiliarius unus Archi-Episcopi Colon. Doctor Birckmannus, præter alios. Qui omnes, & quidem priores, potissimum duo insigni oratione tam græca quàm latina carminéque excepti & consalutati sunt.

En totam rei seriem, initium, progressum & exitum per authentica documenta quoad puncta NB. substantialia probatum, prout videre est ex Bullis, Mandatis ac Diplomatum Pontificiis, ac Ordinarii suo loco citatis, & cap. 5.

VII.
Allocutio
ad Promul-
gatores
Depositio-
num.

Alphabeticis literis ac numeris distinctis, ad quæ per contextum ad confusionem omnem ac tædium vitandum Lector hoc capite remissus est. Rei totius, pro ut gesta est, seriem ac ordinem desumpsi ex literis nostrorum, tunc temporis ad P. Generalem Societatis Romam missis, & ex Collegii Archivio ac historia, quam de anno in annum, ubique terrarum Societas in Domiciliis omnibus accuratè profequitur. Ne vel minima inquires mihi oritur, aut orietur exinde, mi bone Promulgator Anonyme nuperi Schediasmatis! si historiæ nostræ domesticæ purè tantùm ad clariorem rerum gestarum noticiam intertextæ fidem deneges: nam substantialia puncta, ex quibus confici debet, quòd Monasterium S. Achatii justo titulo possideat Societas, habes ex Bullis citatis. Deinde modò accingo me ad

ad subvertenda misera fundamenta tua, scilicet depositiones extraordinarias & duarum laicarum Monialium, & notabilis adjecti F. Gisberti, Prioris, quibus niteris. Quæ omnia nec typo dari, multò minùs cum tantò plausu ac triumpho spargi in religiosi Ordinis vilipendium debuiffe tu forsitan ipse meliùs, ac olim, informatus, vel saltem quilibet veritatis & non falsitatis amator liquidò videbit: sicut etiam, quòd eò magis historiæ nostræ domesticæ fidendum sit: quò clariùs falsitatum variarum & enormium Schediasma tuum impressum vincetur. Rumina interim tu cum quovis amico lectore illud Hieron. epist. 18. ad Augusti. *Si amicus, qui me primus gladio petiit, stylo repulsus est, sit humanitatis & justitiæ accusantem reprehendere, non respondentem.*

